

The image shows three ears of yellow corn with green husks, arranged vertically in the center. The corn cobs are bright yellow, and the husks are a vibrant green. The background is filled with more green leaves and husks, creating a dense, natural setting. The text is overlaid on the image in white, bold, sans-serif font.

БАКТЕРІАЛЬНЕ В'ЯНЕННЯ КУКУРУДЗИ

Erwinia stewartii (Smith) Dye ., *Pantoea stewartii*

Поширення.

- Захворювання поширене і досить шкідливе у країнах Північної Америки (США, Мексика, Канада), Центральної Америки і країни Карибського басейну (Коста-Ріка, Пуерто-Рико), Південної Америки (Болівія, Бразилія, Гайана, Перу), Європи (Австрія).
- При проведенні обстежень в 2016 році посівів кукурудзи з метою реалізації вимог Протоколу фітосанітарних вимог щодо експорту кукурудзи з України до Китаю в Рівненській області було виявлено карантинний організм, відсутній в Україні – бактеріальне в'янення кукурудзи на загальній площі 545,73 га.

5501958

Ознаки ураження

- **Бактеріальне в'янення** — типowo судинна хвороба, яка уражує всі органи рослини — листя, стебла, корені, волоті, качани й насіння. Може проявлятися на рослинах в усіх фазах розвитку, але найпомітніша при ураженні проростків. Проростки в'януть, як при посухах; рослини світліють, жовкнуть, пізніше стають бурими, швидко всихають і гинуть. При ураженні дорослих рослин кукурудзи (до цвітіння) на листках з'являються поздовжні плями — від штрихів розміром у кілька міліметрів до смуг на всю довжину листка і завширшки 1–10 мм). Спочатку плями водянисті, світло-зелені, потім жовті, швидко поширюються уздовж жилок. Кінчики листків усихають, знебарвлюються, скручуються і відмирають. Перші плями виникають на нижніх листках, потім поширюються на стебло і верхні листки. При ранньому зараженні рослини затримуються в рості, в'януть, засихають, частково зберігаючи при цьому зелений колір листя. Більшість таких рослин гине в першій половині вегетації. Ті рослини, які не загинули, передчасно зацвітають, волоті швидко всихають, набираючи білого забарвлення. Качани або не утворюються зовсім, або насіння в них уражене. В місцях ураження, особливо на поперечному зрізі стебла, утворюються дрібні крапельки жовтого тягучого бактеріального слизу. Виділення бактеріального ексудату із судинних пучків стебла та характерне жовте забарвлення судинних пучків — типові діагностичні ознаки цієї хвороби.

5505341

Джерела та шляхи перенесення інфекції.

- Бактерії–збудники хвороби зберігаються в рослинних рештках та ураженому насінні. Є також відомості про те, що протягом зими бактерії можуть зберігатися в тілі певних комах–шкідників. До проростків бактерії потрапляють з насіння, а в період вегетації переносяться від хворих рослин до здорових стебловими блішками роду *Chaetocnema*, листоїдами роду *Diabrotica* і, можливо, іншими комахами. У рослинах бактерії проникають у судинні пучки, де розмножуються, поширюються по всій рослині, спричиняючи закупорку й руйнування судин, що, своєю чергою, блокує транспортування води в рослинах.
- Розвиваються бактерії при температурі +8...39 С (оптимум — +30 С).
- Для нашої країни найбільшу небезпеку становить імпорт насіння кукурудзи із внутрішньою інфекцією.

Шкідливість хвороби

- Найбільш сприйнятливі до бактеріального вілту низькорослі та скоростиглі сорти і гібриди. Дуже сильно потерпає від вілту цукрова кукурудза, ураження проростків якої найчастіше супроводжується їхньою загибеллю. Гібриди зубовидної кукурудзи стійкіші, розвиток хвороби не завжди спричиняє в'янення й загибель рослин.
- Шкідливість хвороби може бути дуже великою, зниження валового збору зерна в регіонах її поширення становить 20–50 %. В окремі роки на цукрових сортах і гібридах втрати сягали 100 %, а на посівах зубовидної кукурудзи — до 60 %

Фітосанітарні заходи

- З метою запобігання завезення збудника бактеріального в'янення кукурудзи, при надходженні насіння кукурудзи з-за кордону проводиться карантинне інспектування і фітосанітарна експертиза відібраних зразків. Заражені партії підлягають поверненню або знищенню. Насіння кукурудзи яке імпортується із заражених зон країн розповсюдження бактеріального в'янення кукурудзи необхідно висівати лише в інтродукційно-карантинних розсадниках та державних сортоділянках.

- проведення збору урожаю в максимально стислі строки, під контролем державних фітосанітарних інспекторів;
- знищення післяжнивних решток;
- ретельна очистка зернозбиральної техніки;
- окреме складування зерна, зібраного з заражених полів, заборона його використання в якості насіння;
- дотримання агротехніки вирощування та сівозміни;
- обробка насіннєвого матеріалу препаратами згідно з Переліком пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні;
- систематичне обстеження земельних угідь протягом вегетації;
- заборона вивезення і реалізація об'єктів регулювання з карантинної зони без карантинних сертифікатів.

